

OPINIA

KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 17 października 2014 r.

w przedmiocie rządowego projektu ustawy o obligacjach

Krajowa Rada Sądownictwa po zapoznaniu się z rządowym projektem ustawy o obligacjach zgłasza poniższe uwagi.

Wątpliwości wywołuje celowość przywrócenia regulacji zawartej w art. 12 projektu tj. dawnego brzmienia art. 18 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach. Rada dostrzega także potrzebę rozważenia dolnej granicy oprocentowania obligacji.

Uzasadnienie projektu wskazujące, że emitentem obligacji co do zasady jest podmiot profesjonalny nie wymagający ochrony prawnej, a obligatariuszem podmiot słabszy, często konsument, nie jest przekonujące. Rada sygnalizuje wątpliwość dotyczącą wprowadzenia obligacji wieczystych – art. 23 projektu. Ustawa nie odnosi się do konsekwencji podatkowych, a nadto rozwiązanie to może prowadzić do nadużycia bądź obejścia prawa.

Wątpliwości budzi również wprowadzenie *lex specialis* do przepisów o egzekucji roszczeń. Według projektowanego art. 24 emitent będzie uprawniony do emisji obligacji uprawniających obligatariusza do zaspokojenia roszczeń z pierwszeństwem przed innymi wierzycielami emitenta. Wyłączenie z zakresu powyższej regulacji należności, o których mowa w art. 1025 § 1 pkt 5 ustawy – Kodeks postępowania cywilnego – m.in. zabezpieczonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym i zastawem skarbowym – może być niewystarczające do zabezpieczenia prawidłowego obrotu gospodarczego.

Wątpliwości wywołuje także wyłączenie zastosowania art. 365¹ kc i zawężenie sytuacji dotyczących wykupu obligacji do przesłanek wymienionych w art. 75 ust. 2 projektu ustawy. Należy pamiętać, że z uwagi na zmienną sytuację ekonomiczną emitenta, może on nie zastrzec w warunkach emisji prawa do wykupu obligacji, a przyszła zmiana tych warunków może na podstawie art. 7 ust. 1 projektu zostać skutecznie zablokowana przez zgromadzenie obligatariuszy lub na podstawie art. 70 i 71 projektu samych obligatariuszy w drodze powództwa o uchylenie uchwały zgromadzenia obligatariuszy lub stwierdzenie jej nieważności.

Rozważenia wymaga również wielokrotnie stosowana w ustawie forma publikacji oświadczeń woli emitenta, kluczowych dla emisji obligacji wezwań obligatariuszy oraz dokumentów takich jak np. warunki emisji „obligacji partycypacyjnych” na stronie internetowej emitenta (art. 18 ust. 1 projektu). W tym względzie niezrozumiałe jest zrównanie możliwości złożenia w sądzie rejestrowym dokumentacji z publikacją na stronie internetowej emitenta przez uznanie przez projektodawcę, że mogą to być czynności zamienne. Przewidziany w art. 16 obowiązek przekazywania dokumentów, informacji i komunikatów publikowanych na stronie internetowej podmiotom określonym w tym przepisie jest niewystarczający do odpowiedniego informowania obligatariuszy, gdyż zapewnia jedynie ochronę w wypadku dochodzenia roszczeń od emitenta przed sądem. Realizowanie obowiązku informacyjnego emitenta poprzez publikację na prowadzonej przez niego stronie internetowej informacji, których skuteczna publikacja może być w pewnych warunkach niekorzystna dla emitenta jest rozwiązaniem ułomnym i rodzącym problemy praktyczne. Ciężar uzyskania informacji o pewnych zdarzeniach, w których może nastąpić konflikt interesów pomiędzy stronami, takich jak np. zwołanie przez emitenta zgromadzenia obligatariuszy (art. 51 ust. 3 projektu), nie może być tym samym przeniesiony na obligatariusza.